

Hugvekjandi at sami maður er partur í so nógvum sakarmálum!!!

SEGÐI Jørgen Jacobsen, advokatur, m.a., tá hann seinnapartin týsdagfinn fór undir sína drúgvu og nágreiniligu proceduru. Hann segði:

Endnu engang skal denne høje ret beskæftige sig med en injuriersag, hvor Óli Breckmann er part. Det er — så vidt jeg kan se — sjette gang.

I 1978 anlagde lærer Kirsten Brix sag mod OB. — Han blev dømt til at betale 20 dagbøder á 200 kr.

Den 18. maj 1982 blev redaktør Torfinn Smith dømt til at betale 10 dagbøder á 200 kr. i en sag, som bl.a. Dagblaðið v. sagsøgeren havde anlagt imod ham.

Den 23.12.1985 blev OB frifundet i 2 sager, der var anlagt mod ham for injurier. Den ene var anlagt af

Færøernes Magisterforening på vegne Pauli Nielsen, Jóannes Dalsgaard og Arni Dahl, den anden var anlagt af Tummás i Dali. I den førstnævnte sag blev frifindelsen begrundet med, at foreningen savnede retlig interesse i søgsmålet, i den anden blev frifindelsen begrundet med, at den urigtige oplysning, OB var ansvarlig for, selv om den havde været sand, ikke var egnet til at nedsætte sagsøgeren i medborgerens agtelse.

Den 6. oktober 1987 blev OB i en af Hergeir Nielsen mod ham anlagt injuriersag idømt 14 dages

hæfte for bagvaskelse.

Jeg mindes ikke tidligere at have været ude for nogen, der har været part i 6 injuriersager på 10 år. Alene dette er tankevækkende.

Det er interessant at sammenligne dommen over Torfinn Smith med nærværende sag. De er forskellige allerede derved, at Torfinn Smith-sagen var rettet først og fremmest mod redaktørens injurierende ytringer mod Folkepartiets ledelse. Dernæst var injurierne særdeles alvorlige: Støtter mord som politisk våben, støtter magtanvendelse på Fær-

øerne og går ind for terror. Det blev endvidere domfældt for en beskyldning for at være fascistisk.

Denne sag og nærværende sag kan derfor ikke sammenlignes.

(PS: Av einum mistaki nevndi Jørgen Jacobsen ikki sakina, sum Sosialráðgevarafelagið legði móti Óla Breckmann i 1977/78. Ta sakina vann Sosialráðgevarafelagið. T.v.s. at Breckmann hevur verið uppi í 7 injuriersakarmálum og ikki 6. Bláststj.).

Sakarmálið millum Breckmann og Sosialin og Jóannes Dalsgaard

Vit fara á nøkrum fylgjandi síðum her í blaðnum at endurgeva meginpartin av proceduruni hjá Jørgen Jacobsen, advokati, í sakarmálinum, sum Óli Breckmann, blaðstjóri og fólkatingsmaður, hevur lagt móti Sosialinum og Jóannes Dalsgaard, lótingsmanni, fyri ærumeiðing.

Vit fara eisini at triva í proceduruna hjá Christiani Andreassen, sakførara hjá saksøkjaranum.

Jørgen Jacobsen, advokatur: — Eg minnst ongan, sum fyrr hevur verið partur í 6 injuriersakarmálum uppá 10 ár

Ærumeiðing og skrivifrælsi

Proceduran

Í byrjanini av proceduru síni kom Jørgen Jacobsen fyrst inn á spurningar sum viðvíkja ærumeiðing og skrivifrælsi. Hann gjørdi nakrar generellar viðmerkingar til rættarstøðuna í teorii og praksis:

Waaben

Vi nærmer os her ytringsfriheden, som er det modstående hensyn. Waaben siger i Sp.D. s. 258:

»Ytringsfriheden er et gode af fundamental værdi og en retlig begrænsning af den må foretages med forsigtighed. Ufordelagtige ytringer om andre må i vid udstrækning accepteres som et nødvendigt eller nyttigt vilkår for det sociale samkvem».

Og derpå hedder det: »Det gælder især, hvor det ufordelagtige, som siges er sandt. Men det gælder også i mange andre tilfælde. Retsordenen kan ikke i almindelighed sætte sig for at gennemtvinge hensynsfuldhed, sandfærdighed og moderation i de sproglige udtryk. Den må nøjes med at ramme det, der går for vidt og er for groft».

Waaben fortsætter: »Der kan ikke anvises klare og let anvendelige kriterier til afgrænsning af de strafbare krænkende ytringer. Loven må

anvende almindelige begreber, der udfyldes i retspraksis. Domstolene får herved en vanskelig opgave. De skal se den påklagede ytring i lys af deres viden om sprogets anvendelse og om adfærdsnormer i samfundet, og de skal afgøre, om en grænse for det tilladelige er overskredet. Der kan i samfundet være forskellige sproglige vaner, forskellige opfattelser af, hvilke egenskaber og handlinger, der er belastende, forskellige grader af sårbarhed over for nedsettende udtalelser. Samme sproglige udtryk kan skifte værdi fra én sammenhæng til en anden. Samme ytring kan også i forskellig grad tænkes forsvaret med henvisning til de almene eller individuelle interesser, som har skullet varetages».

Greve skriver i Juristen 1975 s. 476, at der — fsv. angår politisk debat i pressen — anerkendes et meget vidt frispog, så længe debatten drejer sig

om emner og et vist frispog, når det drejer sig om personer. Jeg kommer senere til en gennemgang af dompraksis.

Waaben skriver i Sp.D. s. 260: »En vid ytringsfrihed i omtalen af politikere ikke er hyppige (Waaben har nok ikke været på Færøerne) er det vanskeligt at sige, hvorledes grænserne skal drages. Men det tør antages, at § 267 a (der iverigt ikke er påberåbt i nærværende sag) ikke er til hinder for, at der ved bedømmelsen af ytringers retsstridighed tages hensyn til den særlig skarpe form og det særlige behov for ytringsfrihed, der gør sig gældende i det politiske liv».

Som sædvanlig udtrykker Waaben sig kort og klart.

Altså: Der gælder en vid ytringsfrihed ved omtalen af politikere. Der er her behov for at anerkende en særlig skarp form som

faldende indenfor ytringsfrihedens grænser.

Germer

Peter Germer har i sin doktorafhandling fra 1973 — der netop hedder: Ytringsfrihedens grænser beskæftiget sig med dette emne.

Jeg skal ikke gå dybt ind herpå, men jeg vil gerne omtale den ytringsfrihedslære, der blev formuleret i 1960-erne i tilslutning til den amerikanske forfatnings såkaldte første amendment., der sådan set svarer til Grl. § 77. (se Germer s. 248).

First amendment — skriver Meiklejohn — givet hos Germer s. 134 — har til formål at sikre den offentlige debat om alle spørgsmål, som, er af interesse for almenheden. First amendment giver derfor ytringer om offentlige anliggender en absolut beskyttelse over for lovgivningsmagtens indgreb. Hensigten er — skriver Meiklejohn — at gøre det muligt for vælgeren at danne sig en selvstændig og velovervejet mening om alle de spørgsmål, som han skal tage stilling til ved sin stemmeafgivning.

Germer citerer på s. 136, at Meiklejohns opfattelse — som også er knæsat i den amerikanske injurielovgivning — er at der er frit slag for angreb på offentlige (men ikke private) personer. Hvis ytringen er rettet mod en offentlig person — f.eks. for at vise, at han er uskikket til at beklæde et politisk hverv, så kan den pågældende ikke slæbe injurianten for retten. Sagen må afgøres på det politiske forum. Disse principper blev knæsat i flere amerikanske domme i 1960-erne, hvad man kan læse om hos Germer.

Imidlertid blev der indført en begrænsning i princippet. Dette blev fastslået af den amerikanske højesteretsdommer William J. Brennan (Germer s. 238), idet u-sandfærdig kritik af politiske personer ikke var beskyttet, når der forelå »knowledge of its falsity or reckless disregard of whether it was false or true».

Hampel i 1999

Disse tanker er ikke bare udenlandske. Så tidligt